
Vergaderjaar 2016–2017

34 725

Financieel jaarverslag van het Rijk 2016

Nr. 21

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 8 juni 2017

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Financiën over de Bijlagen bij het Financieel jaarverslag van het Rijk 2016 (Kamerstuk 34 725, nr. 2).

De Minister van Financiën heeft deze vragen beantwoord bij brief van 6 juni 2017. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De griffier van de commissie,
Berck

Vraag 1

Kunt u middels een overzicht per ministerie aangeven hoeveel er extra is uitgegeven aan asiel en migratie t.o.v. de stand Miljoenennota 2016?

Antwoord op vraag 1

De directe uitgaven voor asiel en migratie (bijvoorbeeld de uitgaven van het COA en de IND) slaan neer op de begroting van VenJ. In de Najaarsnota 2015 (Kamerstuk 34 350, nr. 1) bent u in bijlage 3 geïnformeerd over de raming van de kosten die verbonden zijn aan de verhoogde instroom van asielzoekers. De budgettaire effecten voor 2016 zijn vervolgens in de Voorjaarsnota 2016 (Kamerstuk 34 485, nr. 1) en de Miljoenennota 2017 (Kamerstuk 34 550, nr. 1) verwerkt.

Als gevolg van een lager dan verwachte instroom in 2016 is in de Najaarsnota 2016 (Kamerstuk 34 620, nr. 1) de uitgavenraming naar beneden bijgesteld. De extra uitgaven in 2016 aan migratie zijn in het Financieel Jaarverslag Rijk 2016 (Kamerstuk 34 725, nr. 1) (zie tabel 2.3.3) uitgekomen op 679 mln. euro.

Naast de directe effecten van de hogere instroom van vluchtelingen zijn ook andere begrotingen geraakt, omdat asielzoekers die een status hebben verkregen recht hebben op maatschappelijke voorzieningen (zorg, huurtoeslag, onderwijs, bijstand). Het gaat dan om kosten die automatisch tot stand komen en waarvoor een wettelijke verplichting vanuit de rijksoverheid bestaat. De uiteindelijke ramingen van de kosten zijn via de reguliere systematiek bij de Voorjaarsnota 2016 op de verschillende begrotingen verwerkt. Deze indirecte uitgaven worden verder niet centraal bijgehouden.

Vraag 2

Kunt u aangeven welke landen er momenteel werken met het systeem van een Nationale Verklaring?

Antwoord op vraag 2

De Nationale Verklaring is geen verplicht EU-instrument. Naast Nederland geven Denemarken en Zweden jaarlijks vrijwillig een verklaring af over EU-middelen. De inhoud en het bereik van deze verklaringen is verschillend¹. Aangezien het Financieel Reglement van de EU begroting (EU-Verordening 966/2012, artikel 59) geen nadere voorschriften geeft anders dan dat het gaat om de middelen in zogenoemd Gedeeld Beheer², staat het de lidstaten vrij de verklaring op eigen wijze in te vullen. Dit blijkt uit de volgende voorbeelden. Zo wordt in Denemarken de Nationale Verklaring opgesteld door de Deense Algemene Rekenkamer terwijl in Nederland en Zweden de verklaring op politiek niveau wordt uitgebracht door of namens het kabinet. Zweden en Denemarken verklaren zich over alle fondsen gezamenlijk terwijl Nederland zich per fonds verklaart. Ook de rol van de nationale Algemene Rekenkamers verschilt: in Nederland geeft de Algemene Rekenkamer een oordeel over de rechtmatigheid van de uitgaven en het financieel beheer, terwijl de Algemene Rekenkamer in Zweden een oordeel geeft over het functioneren van het beheers- en controlesysteem. Tot slot is de mate van transparantie over de onderliggende oorzaken van de fouten verschillend. Nederland benoemt deze oorzaken inclusief verbetermaatregelen. Denemarken en Zweden geven hierover geen nadere informatie.

¹ Zie ook Kamerstuk 24 202, nr. 34

² Het Financieel Jaarverslag bevat een toelichting over deze vorm van beheer.

Vraag 3

Zijn er Europese fondsen waarvan u het bestaan niet langer wenselijk acht, en zo ja, welke?

Antwoord op vraag 3

Vragen over de toegevoegde waarde van de EU-begroting en de wenselijkheid van onderdelen daarvan onderzoekt het kabinet binnen het traject inzake het Meerjarig Financieel Kader waarbij uw Kamer betrokken is. Deze en dergelijke vragen komen daar aan de orde.

Vraag 4

Zijn er Europese fondsen die volgens u samengevoegd kunnen worden?

Antwoord op vraag 4

Zie antwoord op vraag 3.

Vraag 5

Welke Europese fondsen kunnen volgens u toe met minder geld?

Antwoord op vraag 5

Zie antwoord op vraag 3.

Vraag 6

Wat zijn de consequenties voor kleine boeren van het feit dat het stelsel agrarisch natuurbeheer tegenwoordig werkt met collectieven begunstigden, waardoor het aantal aanvragers is gedaald van ruim tienduizend naar veertig?

Antwoord op vraag 6

In het nieuwe stelsel van agrarisch natuurbeheer zijn collectieven (groepen van boeren) de begunstigden van de subsidie. Het collectief vraagt de subsidie aan, en maakt vervolgens afspraken met individuele boeren over hun inzet voor het beheer van de natuur. Dit kunnen zowel kleine als grote boeren zijn. De wijziging van het stelsel is dus geen belemmering voor bijvoorbeeld kleine boeren. Op het gebied van administratieve lasten is het nieuwe stelsel zelfs een voordeel voor hen omdat het collectief de administratieve handelingen voor haar rekening neemt.

Vraag 7

Wat zijn de gevolgen van de afkeurende verklaring ten aanzien van EIF (Europees Integratiefonds)?

Antwoord op vraag 7

De afkeurende verklaring ten aanzien van het Europees Integratiefonds (EIF) heeft geen gevolgen. De betreffende jaartranche, waarover in het rapport bij de Nationale Verklaring 2017 wordt gerapporteerd, is de laatste met betrekking tot de subsidieperiode 2007–2013. De financiële correcties zijn verwerkt in de uitgavenstaat die onderdeel uitmaakt van de verant-

woording aan de Europese Commissie en deze is in augustus 2016 zonder verdere consequenties goedgekeurd.

Vraag 8

Welke vermoedens van fraude zijn er met betrekking tot het ESF-fonds over de verantwoordingsperiode 2015–2016? Wat zijn de mogelijke gevolgen daarvan?

Antwoord op vraag 8

Europese regelgeving schrijft voor dat lidstaten onregelmatigheden en vermoedens van fraude in de besteding van EU-middelen melden bij de Europese Commissie. De bijlage bij de Nationale verklaring 2017 vermeldt vermoedens van fraude die bij het antifraude bureau van de Europese Commissie (OLAF: Organisation de Lutte AntiFraud) zijn gemeld.

ESF kent over de verantwoordingsperiode 2015–2016 drie vermoedens van fraude die door het Agentschap SZW aan OLAF zijn gemeld. Het betreft drie projecten van dezelfde aanvrager. Het antifraude bureau heeft voor deze drie meldingen vooralsnog geen onderzoek geopend. Het Ministerie van SZW heeft daarnaast aangifte gedaan en inmiddels loopt er een strafrechtelijk vooronderzoek.

U bent in een brief door de Staatssecretaris van SZW van 30 november 2016³ op hoofdlijnen geïnformeerd over deze meldingen (omdat het één subsidieaanvrager betreft, is het in de brief als één geval betiteld). In het belang van het strafrechtelijk vooronderzoek wordt er geen verdere inhoudelijke informatie vrijgegeven.

In bestuursrechtelijke zin heeft het Ministerie van SZW de subsidie op nihil gesteld en worden de betaalde voorschotten (€ 3,2 miljoen) teruggevorderd.

Vraag 9

Hoe komt u op het bedrag van € 1.007,3 mln. m.b.t. de Nederlandse Korting? Kunt u toelichten waar het bedrag uit op is gebouwd? Kunt u tevens toelichten waarom dit bedrag om is geboekt van de uitgavenzijde naar de niet-belastingontvangsten?

Antwoord op vraag 9

De € 1.007,3 mln. is de optelling van € 714,5 mln. en € 292,8 mln. De € 714,5 mln. is uit hoofde van de Nederlandse korting op de BNI-afracht, inclusief het tweede orde effect (de korting die NL samen met enkele andere lidstaten krijgt wordt gefinancierd door een hogere BNI-afracht van alle lidstaten, inclusief de lidstaten die deze korting ontvangen). De € 292,8 mln. is uit hoofde van de korting op de BTW-afracht (0,15% afdrachtpercentage in plaats van 0,3%), ook inclusief het tweede-orde effect.

Vraag 10

Kunt u van het bedrag van € 144 mln. aangeven welk bedrag toe te schrijven is aan een verhoging van de taming van de invoerrechten, een hogere BTW-grondslag en een hogere BNI-grondslag? Kunt u tevens aangeven hoeveel de afdrachten aan de EU in 2017 en 2018 hoger zullen zijn als gevolg hiervan?

³ Kamerstuk 26 642, nr. 137

Antwoord op vraag 10

Zoals aangegeven in de tabel bij art. 3.1 in het Jaarverslag van Buitenlandse Zaken is de verhoging uitgesplitst in een hogere BNI-raming van € 45 mln., een hogere BTW-raming van € 9 mln. en een hogere invoerrechtenraming van € 90 mln.

In hoeverre deze mutatie voor 2016 direct hebben geleid tot een bijstelling van de 2017 en 2018 ramingen is niet precies te zeggen. De aanpassingen voor 2016 waren op basis van de Spring Forecast 2016. Onderdeel van de Spring Forecast 2016 is ook een nieuwe raming voor 2017 van de grondslagen voor BNI- BTW- en invoerrechten, op basis waarvan de raming voor de Nederlandse afdrachten voor 2017 wordt bijgesteld.

Omdat er echter geen direct verband wordt gelegd tussen de nieuwe raming 2016 en de raming 2017 in de Spring Forecast kan niet met zekerheid gezegd worden in hoeverre de aanpassingen voor 2016 hebben doorgewerkt naar 2017 of dat de Commissie andere ontwikkelingen heeft meegenomen om de raming voor 2017 op te stellen.